

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA I
ODRŽIVOG RAZVOJA

KLASA: UP/I 612-07/20-60/32

URBROJ: 517-05-2-2-20-6

Zagreb, 24. kolovoza 2020.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, temeljem članka 30. stavka 5. vezano uz članak 29. stavak 1. Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine, br. 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19), povodom zahtjeva nositelja zahvata C.E.M.P. d.o.o., Trgovačka ulica 3, HR-10255 Donji Stupnik, za Prethodnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu za zahvat: Proširenje vjetroelektrane Krš Pađene na području Općine Ervenik i Grada Knina u Šibensko-kninskoj županiji, nakon provedenog postupka, donosi

RJEŠENJE

- I. Za planirani zahvat: Proširenje vjetroelektrane Krš Pađene na području Općine Ervenik i Grada Knina u Šibensko-kninskoj županiji, nositelja zahvata C.E.M.P. d.o.o., Trgovačka ulica 3, HR-10255 Donji Stupnik, ne može se isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te je obvezna Glavna ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu.
- II. Ovo Rješenje objavljuje se na internetskim stranicama Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja.

Obrazloženje

Nositelj zahvata tvrtka C.E.M.P. d.o.o., Trgovačka ulica 3, HR-10255 Donji Stupnik, podnio je 28. svibnja 2020. godine Ministarstvu zaštite okoliša i energetike, Upravi za zaštitu prirode, koje sukladno odredbama članaka 34. i 43. Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (Narodne novine, broj 85/20) od 23. srpnja 2020. godine nastavlja s radom kao Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (u daljnjem tekstu Ministarstvo), zahtjev za provedbu postupka Prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu za zahvat: Proširenje vjetroelektrane Krš Pađene na području Općine Ervenik i Grada Knina u Šibensko-kninskoj županiji. U zahtjevu su sukladno odredbama članka 30. stavak 2. Zakona o zaštiti prirode navedeni svi podaci o nositelju zahvata, zahvatu, lokaciji zahvata i ekološkoj mreži.

U provedbi postupka dopisima KLASA: UP/I 612-07/20-60/32, URBROJ: 517-05-2-2-20-2 od 2. lipnja 2020. godine, URBROJ: 517-05-2-2-20-3 od 23. lipnja 2020. godine (požurnica) i URBROJ:517-05-2-2-20-4 od 17. srpnja 2020. godine (požurnica) zatraženo je prethodno mišljenje Zavoda za zaštitu okoliša i prirode (u daljnjem tekstu: Zavod) o mogućnosti značajnih negativnih utjecaja planiranog zahvata na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja

ekološke mreže. Traženo mišljenje Zavoda (KLASA:612-07/20-38-531, URBROJ:517-20-4, od 03. kolovoza 2020. godine) zaprimljeno je putem elektroničke pošte 06. kolovoza 2020. godine. U njemu se navodi da se Prethodnom ocjenom ne može isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja planiranog zahvata na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te da je potrebno provesti Glavnu ocjenu.

Planirani zahvat proširenje vjetroelektrane Krš Pađene nalazi se u Šibensko-kninskoj županiji na području katastarskih općina Mokro Polje, Pađene, Radučić i Očestovo. Proširenje vjetroelektrane je podijeljeno u tri faze, a proširit će se na sjevernu i južnu stranu postojećeg postrojenja. Zahvat obuhvaća: izgradnju 24 vjetroagregata nazivne snage 6.X MW s priključnom snagom na pragu prijenosne mreže do 144 MW, izgradnju prometnice unutar vjetroelektrane širine 5 metara, ukupne duljine oko 13,5 km, izgradnju interne srednje naponske mreže približne duljine oko 41 km, izgradnju interne komunikacijske mreže za potrebe daljinskog nadzora i upravljanja radom, proširenje TS x/220(400) kV Pađene za priključak na prijenosnu mrežu i priključak TS x/220(400) kV Pađene na postojeći DV 200(400) kV Konjsko - Brinje. Proširenje TS 30/220 kV Pađene gradit će se u dvije faze. Prva faza izgradnje obuhvaća izgradnju zgrade za smještaj sekundarne opreme i pomoćnih pogona za potrebe elektroenergetskog priključka vezanih uz DV 2x220kV TS Konjsko – TS Brinje, izgradnju sabirnice i vodenih polja. Druga faza obuhvaća izgradnju dijela TS 30/220 kV Pađene, dio zgrade za smještaj SN postrojenja, kućnih transformatora i sustava nadzora upravljanja, zaštitu i mjerenje za pripadajući dio postrojenja u nadležnosti vjetroelektrane Krš Pađene. Ukupna površina proširenja vjetroelektrane Krš Pađene zauzet će 4 781 363 m², dok će površina zauzeća 24 vjetroagregata biti 129 960 m².

Prema Uredbi o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (Narodne novine, br. 80/19) planirani zahvat se nalazi unutar područja ekološke mreže, Područja očuvanja značajnog za ptice (POP) HR1000026 Krka i okolni plato.

U neposrednoj blizini planiranog zahvata, na udaljenosti od oko 50 m od 69. vjetroagregata koji ulazi u fazu 3 planiranog proširenja nalazi se Područje očuvanja značajno za vrte i stanišne tipove (POVS) HR2000918 Šire područje NP Krka. Na udaljenosti od oko 110 m od 51. vjetroagregata koji ulazi u fazu 1 planiranog proširenja nalazi se POVS HR2000641 Zrmanja, a na udaljenosti od oko 120 m od navedenog vjetroagregata nalaze se i POVS HR5000022 Park prirode Velebit te POP HR1000022 Velebit. Također, na udaljenosti od oko 7 km od 58. vjetroagregata koji ulazi u fazu 2 planiranog proširenja nalazi se POVS HR2000917 Krčić.

POP-ovi HR1000026 Krka i okolni plato i HR1000022 Velebit kao područja posebne zaštite (Special Protection Areas - SPA) prvotno su potvrđena 17. listopada 2013. godine Uredbom o ekološkoj mreži (Narodne novine, 124/13).

POVS-ovi HR2000918 Šire područje NP Krka, HR2000641 Zrmanja te HR5000022 Park prirode Velebit i HR2000917 Krčić (u dijelovima na kojima se prostire planirani zahvat) kao područja od značaja za Zajednicu (Sites of Community Importance - SCI) objavljena su u Provedbenoj odluci Komisije (EU) 2020/96 od 28. studenog 2019. o donošenju trinaestog ažuriranog popisa područja od značaja za Zajednicu za mediteransku biogeografsku regiju. Predmetni POVS-ovi prvotno su potvrđeni provedbenom odlukom Komisije od 3. prosinca 2014. o donošenju osmog ažuriranog popisa područja od značaja za Zajednicu za alpsku, kontinentalnu i mediteransku biogeografsku regiju, koje su objavljene u Službenom listu Europske unije 23. siječnja 2015. godine (OJ L 18, 23.1.2015) s kojim su datumom i stupile na snagu.

Ciljne vrste POP-a HR1000026 Krka i okolni plato su: crnoprugasti trstenjak (*Acrocephalus melanopogon*), vodomar (*Alcedo atthis*), jarebica kamenjarka (*Alectoris graeca*), primorska trepteljka (*Anthus campestris*), suri orao (*Aquila chrysaetos*), bukavac (*Botaurus stellaris*), ušara (*Bubo bubo*), ćukavica (*Burhinus oedicephalus*), kratkoprsta ševa (*Calandrella brachydactyla*), leganj (*Caprimulgus europaeus*), zmijar (*Circaetus gallicus*), eja močvarica (*Circus aeruginosus*), eja strnjarica (*Circus cyaneus*), crvenoglavi djetlić (*Dendrocopos medius*), mala bijela čaplja (*Egretta garzetta*), mali sokol (*Falco columbarius*), sivi sokol (*Falco peregrinus*), voljić maslinar (*Hippolais olivetorum*), čapljica voljak (*Ixobrychus minutus*), rusi svračak (*Lanius collurio*), sivi svračak (*Lanius minor*), ševa krunica (*Lullula arborea*), velika ševa (*Melanocorypha calandra*), bukoč (*Pandion haliaetus*), škanjac osaš (*Pernis apivorus*), mali vranac (*Phalacrocorax pygmeus*), siva štijoka (*Porzana parva*), riđa štijoka (*Porzana porzana*), mala štijoka (*Porzana pusilla*), značajne negniježdeće (selidbene) populacije ptica (patka žličarka *Anas clypeata*, kržulja *Anas crecca*, zviždara *Anas penelope*, divlja patka *Anas platyrhynchos*, patka pupčanica *Anas querquedula*, glavata patka *Aythya ferina*, krunata patka *Aythya fuligula*, crvenokljuni labud *Cygnus olor*, liska *Fulica atra*, kokošica *Rallus aquaticus*).

Ciljne vrste POP-a HR1000022 Velebit su: mala prutka (*Actitis hypoleucos*), planinski ćuk (*Aegolius funereus*), jarebica kamenjarka (*Alectoris graeca*), primorska trepteljka (*Anthus campestris*), suri orao (*Aquila chrysaetos*), lještarka (*Bonasa bonasia*), ušara (*Bubo bubo*), leganj (*Caprimulgus europaeus*), zmijar (*Circaetus gallicus*), eja strnjarica (*Circus cyaneus*), kosac (*Crex crex*), planinski djetlić (*Dendrocopos leucotos*), crvenoglavi djetlić (*Dendrocopos medius*), crna žuna (*Dryocopus martius*), velika strnadica (*Emberiza hortulana*), sivi sokol (*Falco peregrinus*), crvenonoga vjetroša (*Falco vespertinus*), bjelovrata muharica (*Ficedula albicollis*), mali ćuk (*Glauclidium passerinum*), bjeloglavi sup (*Gyps fulvus*), rusi svračak (*Lanius collurio*), sivi svračak (*Lanius minor*), ševa krunica (*Lullula arborea*), škanjac osaš (*Pernis apivorus*), gorski zviždak (*Phylloscopus bonelli*), troprst djetlić (*Picoides tridactylus*), siva žuna (*Picus canus*), jastrebača (*Strix uralensis*), pjegava grmuša (*Sylvia nisoria*) i tetrijeb gluhan (*Tetrao urogallus*).

Za oba POP-a ciljevi očuvanja propisani su Pravilnikom o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (Narodne novine, br. 25/20 i 38/20).

Ciljne vrste i stanišni tipovi POVS-a HR2000918 Šire područje NP Krka su: bjelonogi rak (*Austroptamobius pallipes*), dalmatinska gaovica (*Phoxinellus dalmaticus*), mren (*Barbus plebejus*), glavočić crnotrus (*Pomatoschistus canestrini*), čovječja ribica (*Proteus anguinus**), kopnena kornjača (*Testudo hermanni*), barska kornjača (*Emys orbicularis*), crvenkrpica (*Zamenis situla*), mali potkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*), veliki potkovnjak (*Rhinolophus ferrumequinum*), južni potkovnjak (*Rhinolophus euryale*), Blazijev potkovnjak (*Rhinolophus blasii*), dugokrili pršnjak (*Miniopterus schreibersii*), velikouhi šišmiš (*Myotis bechsteini*), oštrouhi šišmiš (*Myotis blythii*), dugonogi šišmiš (*Myotis capaccinii*), ridi šišmiš (*Myotis emarginatus*), vidra (*Lutra lutra*), *Anisus vorticulus*, livadni procjepak (*Chouardia litardierei*), oštrulja (*Aulopyge huegelii*), Istočno submediteranski suhi travnjaci (*Scorzoneretalia villosae*) 62A0, Karbonatne stijene s hazmofitskom vegetacijom 8210, Špilje i jame zatvorene za javnost 8310, Sedrene barijere krških rijeka Dinarida 32A0, Vodni tokovi s vegetacijom *Ranunculion fluitantis* i *Callitriche-Batrachion* 3260, Mediteranske makije u kojima dominiraju borovice *Juniperus spp.* 5210, Otvorene kserotermofilne pionirske zajednice na karbonatnom kamenitom tlu 6110*, Vazdazelene šume česmine (*Quercus ilex*) 9340, Mediteranske povremene lokve 3170* i Poplavne miješane šume *Quercus robur*, *Ulmus laevis*, *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* ili *Fraxinus angustifolia* 91F0.

Ciljne vrste i stanišni tipovi POVS-a HR5000022 Park prirode Velebit su: močvarna riđa (*Euphydryas aurinia*), velika četveropjega cvilidreta (*Morimus funereus*), jelenak (*Lucanus cervus*), alpinska strizibuba (*Rosalia alpina**), bjelonogi rak (*Austropotamobius pallipes*), kopnena kornjača (*Testudo hermanni*), četveroprugi kravosas (*Elaphe quatuorlineata*), crvenkrpica (*Zamenis situla*), planinski žutokrug (*Vipera ursinii macrops**), južni potkovnjak (*Rhinolophus euryale*), veliki potkovnjak (*Rhinolophus ferrumequinum*), Blazijev potkovnjak (*Rhinolophus blasii*), mali potkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*), oštrouhi šišmiš (*Myotis blythii*), riđi šišmiš (*Myotis emarginatus*), širokouhi mračnjak (*Barbastella barbastellus*), dugokrili pršnjak (*Miniopterus schreibersii*), dugonogi šišmiš (*Myotis capaccinii*), velikouhi šišmiš (*Myotis bechsteinii*), veliki šišmiš (*Myotis myotis*), vuk (*Canis lupus**), medvjed (*Ursus arctos**), ris (*Lynx lynx*), *Buxbaumia viridis*, kitaibelov pakujac (*Aquilegia kitaibelii*), cjelolatična žutilovk (*Genista holopetala*), gospina papučica (*Cypripedium calceolus*), modra sasa (*Pulsatilla vulgaris ssp. Grandis*), tankovratni podzemljak (*Leptodirus hochenwartii*), dinarski rožac (*Cerastium dinaricum*), Skopolijeva gušarka (*Arabis scopoliana*), livadni procjepak (*Chouardia litardierei*), danja medonjica (*Euplagia quadripunctaria**) velebitska degenija (*Degenia velebitica**), dinarski voluhar (*Dinaromys bogdanovi*), dalmatinski okaš (*Proterebia afra dalmata*), Bazofilni cretovi 7230, Planinske i borealne vrištine 4060, Mediteranske makije u kojima dominiraju borovice *Juniperus spp.* 5210, Otvorene kserotermofilne pionirske zajednice na karbonatnom kamenitom tlu 6110*, Planinski i pretplaninski vapnenački travnjaci 6170, Travnjaci tvrdače (*Nardus*) bogati vrstama 6230*, Istočno submediteranski suhi travnjaci (*Scorzoneretalia villosae*) 62A0, Ilirske bukove šume (*Aremonio-Fagion*) 91K0, Acidofilne šume smreke brdskog i planinskog pojasa (*Vaccinio-Piceetea*) 9410, Špilje i jame zatvorene za javnost 8310, Klekovina bora krivulja (*Pinus mugo*) s dlakavim pjenišnikom (*Rhododendron hirsutum*) 4070*, Karbonatna točila *Thlaspietea rotundifolii* 8120, Karbonatne stijene s hazmofitskom vegetacijom 8210, Suhi kontinentalni travnjaci (*Festuco-Brometalia*) (*važni lokaliteti za kačune) 6210*, Travnjaci beskoljenke (*Molinion caeruleae*) 6410, Europske suhe vrištine 4030, Istočnomediteranska točila 8140, (Sub-) mediteranske šume endemičnog crnog bora 9530* i Ilirske hrastovo-grabove šume (*Erythronio-Carpinion*) 91L0.

Ciljne vrste POVS-a HR2000641 Zrmanja su: uskoušćani zvrčić (*Vertigo angustior*), mren (*Barbus plebejus*), glavočić crnotrus (*Pomatoschistus canestrini*), glavočić vodenjak (*Knipowitschia panizzae*), četveroprugi kravosas (*Elaphe quatuorlineata*), vidra (*Lutra lutra*), dvoprugasti vijun (*Cobitis bilineata*), peš (*Cottus gobio*), primorska uklija (*Alburnus arborella*), Istočno submediteranski suhi travnjaci (*Scorzoneretalia villosae*) 62A0, Vodni tokovi s vegetacijom *Ranunculion fluitantis* i *Callitricho-Batrachion* 3260 i Sedrene barijere krških rijeka Dinarida 32A0.

Ciljne vrste i stanišni tipovi POVS-a HR2000917 Krkčić su: jezerski regoč (*Lindenia tetraphylla*), dalmatinski okaš (*Proterebia afra dalmata*), veliki potkovnjak (*Rhinolophus ferrumequinum*), južni potkovnjak (*Rhinolophus euryale*), Sedrene barijere krških rijeka Dinarida 32A0 i Špilje i jame zatvorene za javnost 8310.

Utjecaji proširenja planiranog zahvata mogući su na lokalno prisutne ciljne vrste ptica POP-a HR1000026 Krka i okolni plato koje koriste lokaciju za gniježđenje i hranjenje, kao i na one vrste koje se razmnožavaju izvan područja lokacije unutar ili izvan predmetnog POP-a i pripadaju drugim POP ili POVS područjima, ali koriste velike areale kretanja u potrazi za hranom ili lokaciju prelijeću tijekom migracija kao što su ptice grabljivice, šišmiši te velike zvijeri.

U okviru nacionalnog monitoringa surog orla na udaljenosti od oko 2,5 km od najbližeg vjetroagregata unutar POP-a HR1000022 Velebit zabilježeno je 2014. i 2018. godine

gniježđenje jednog para surih orlova (*Aquila chrysaetos*), ciljne vrste ovog POP-a, dok je 2019. godine zabilježena jedna ptica na teritoriju (Monitoring nacionalne populacije surog orla, *Aquila chrysaetos*, BIOM, Zagreb, listopad 2014., konačni izvještaj; Mikulić, K., Rajković, Ž., Kapelj, S., Lučić, V., Šarić, I., Katanović, I., Budinski, I., (2018.): Preliminarno izvješće terenskih istraživanja u 2018. godini u sklopu izrade stručne podloge - suri orao, u sklopu projekta OPKK 2014.-2020. "Izrada prijedloga planova upravljanja strogo zaštićenim vrstama (s akcijskim planovima)" Udruga BIOM. Zagreb. 28 str.; Mikulić, K. (2019): Stanje surog orla u Hrvatskoj: Rasprostranjenost, brojnost i uspješnost gniježđenja, u 2019. Izvještaj. Zagreb). Na temelju dugogodišnjih promatranja surih orlova u Hrvatskoj, procijenjeno je da minimalni radijus kretanja u odnosu na gnijezdo iznosi prosječno 10 km. Lokacija planiranog proširenja na sjevernoj strani nalazi se u cijelosti unutar teritorija surog orla. S obzirom na malu veličinu populacije surog orla koji je ciljna vrsta POP-a HR1000022 Velebit (5 parova) mogući negativan utjecaj uslijed kolizije s lopaticama vjetroagregata samo jedne jedinke ili para ciljne vrste surog orla predstavlja značajni negativni utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost POP-a HR1000022 Velebit. Suri orao je također ciljna vrsta HR1000026 Krka i okolni plato. Jugozapadni dio planiranog proširenja dijelom zadire u teritorij surog orla tog područja ekološke mreže, ali je od 2013. ovaj teritorij nezauzet. Obuhvat planiranog proširenja iznosi oko 475 ha čime zauzima oko 0,5% površine POP-a HR1000026 Krka i okolni plato (87.735 ha). S obzirom na to da je unutar ovog POP-a već izgrađena vjetroelektrana Krš Pađene koja je obuhvatila 2,3 % njegove površine, u kumulativnom smislu radi se o značajnoj površini. Utjecaji planiranog proširenja prvenstveno se odnose na potencijalne kolizije ciljnih vrsta ptica, osobito grabljivica, gubitak staništa uslijed direktnog zaposjedanja prostora s pristupnim cestama i platoima za vjetroagregate te uznemiravanje za vrste koje se na području gnijezde ili hrane te područje zahvata koriste kao migracijski put. Osim surog orla, prema istraživanjima provedenim za Studiju o utjecaju na okoliš VE Krš Pađene (Ekonerg d.o.o., svibanj 2007.) na istraživanom području je zabilježen i zmijar (*Circaetus galicus*), ciljna vrsta POP-ova HR1000026 Krka i okolni plato i HR1000022 Velebit, koji je radi svoje ekologije također izložen većem riziku stradanja uslijed kolizije s lopaticama vjetroagregata. Nadalje, preletnička populacija škanjca osaša (*Pernis apivorus*) ciljna je populacija POP-a HR1000022 Velebit. Sjeveroistočno od VE Krš Pađene planirana je vjetroelektrana Oton. U Studiji o utjecaju na okoliš (u daljnjem tekstu „SUO“) za VE Oton (APO d.o.o., srpanj 2012.), u poglavlju Glavna ocjena, navedeno je „*Prelet škanjaca osaša odvija se zapadnim rubom plohe, odnosno nad padinama iznad kanjona rijeke Zrmanje. Radi se o preletničkoj populaciji škanjaca osaša koji iz afričkih zimovališta preko Dalmacije prelijeću do europskih gnjezdilišta*“. U opisu utjecaja u SUO navedeno je da osaši nisko prelijeću lokaciju i tu postoji realna mogućnost da čak cijelo jato nastrada u koliziji s vjetroagregatima. U istoj SUO, kod opisa skupnih utjecaja u poglavlju Glavne ocjene navedeno je slijedeće: „*Na lokaciji Krš Pađene provedeno je jednogodišnje istraživanje ornitofaune od mjeseca srpnja 2005. godine pa do konca lipnja 2006. godine. Odavde je promatran i prelet ptica grabljivica iznad Debelog brda. Krajem mjeseca rujna najveće koncentracije bilježene su 16. i 30. listopada 2005. kada su u nekoliko navrata prelijetala jata od 300 - 600 primjeraka. Intenzitet selidbe opada počekom studenog (06. studenog 2005). Visine preleta jata su na visinama iznad 100 m, a glavnina preleta se odvija Mokrim i Radučkim poljem te uz rijeku Zrmanju iznad Debelog brda. Proljetni povratak je u ovoj godini bio naročito intenzivan iznad zone zahvata na svim lokacijama, a posebno je veća brojnost zabilježena uz krška polja, Mokro i Radučko polje*“. Kanjon Zrmanje nalazi se uz sjeverni rub planiranog proširenja VE Krš Pađene, a Mokro i Radučko polje zapadno od planiranih proširenja. Sukladno Pravilniku o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže, cilj očuvanja za preletničku populaciju škanjca osaša unutar POP-a HR1000022 Velebit je „Omogućen nesmetani prelet

tijekom selidbe“. S obzirom na navedeno, planirano proširenje može imati značajan negativan utjecaj na ovu preletničku populaciju.

Od špilja koje su uvrštene u područja ekološke mreže za očuvanje kolonija šišmiša, najbliže zahvatu su špilja Miljacka II i Izvor Krke. Špilja Miljacka II udaljena je oko 6 km od najbližih vjetroagregata južnog proširenja. Špilja Miljacka II nalazi se unutar POVS-a HR2000918 Šire područje NP Krka i važno je područje za očuvanje ciljnih vrsta šišmiša ovog POVS-a, koje špilju koriste za razmnožavanje, zimovanje ili tijekom migracije: dugokrilog pršnjaka (*Miniopterus schreibersii*) (migracija i razmnožavanje), dugonogog šišmiša (*Myotis capaccinii*) (razmnožavanje i zimovanje), velikog potkovnjaka (*Rhinolophus ferrumequinum*) (razmnožavanje), južnog potkovnjaka (*Rhinolophus euryale*) (razmnožavanje), rideg šišmiša (*Myotis emarginatus*) (razmnožavanje), oštrouhog šišmiša (*Myotis blythii*) (razmnožavanje i migracija) i malog potkovnjaka (*Rhinolophus hipposideros*) (zimovanje). Osim ovih vrsta u POVS HR2000918 Šire područje NP Krka ciljne vrste su i velikouhi šišmiš (*Myotis bechsteinii*) i Blazijev potkovnjak (*Rhinolophus blasii*) koji dolaze u špilji Topla peč, Čikola udaljenoj oko 20 km od najjužnijih agregata planiranog proširenja vjetroelektrane. Špilja Izvor Krke, udaljena oko 8 km od planiranog zahvata, nalazi se unutar POVS-a HR2000917 Krčić. Ova špilja važno je područje za očuvanje velikog potkovnjaka (*Rhinolophus ferrumequinum*) (razmnožavanje) i južnog potkovnjaka (*Rhinolophus euryale*) (razmnožavanje). Vezano uz udaljenost navedenih špilja, osim mogućnosti da šišmiši lokaciju vjetroelektrane prelijeću tijekom migracije, pojedine vrste šišmiša imaju velike dnevne areale kretanja. Primjerice vezano uz spomenute ciljne vrste, za dugokrilog pršnjaka zabilježena je maksimalna dnevna migracija 30-40 km, a oštrouhog šišmiša 26 km.

Vezano uz moguće negativne utjecaje na velike zvijeri, područje planiranog zahvata ne nalazi se unutar rasprostranjenosti risa i medvjeda, no sukladno bazi podataka Ministarstva nalazi se unutar areala čopora vukova Ervenik (5-6 jedinki), a južno proširenje unutar areala čopora Promina (3-5 jedinki). Vuk je prioriteta ciljna vrsta POVS-a HR5000022 Park prirode Velebit. Istraživanjem ponašanja vukova tijekom izgradnje i rada vjetroagregata pokazalo se da tijekom izgradnje vukovi sasvim izbjegavaju područje radova, ali se nakon puštanja objekata u rad, vukovi mogu ponovo početi pojavljivati u području oko vjetroagregata, ali ne bliže od 500-1000 m, dok mjesta za reprodukciju smještaju najmanje 2000 m udaljeno od vjetroagregata . (Alvaras, F., Rio-Maior, H., Roque, S., Nakamura, M., Cadete, D., Pinto, S., Petmcci-Fonseca, F., 2011. Assessing ecological responses of wolves to wind power plants in Portugal: methodological constrains and conservation implications. In Conference on Wind energy and Wildlife impacts 2-5 May 2011, May, R., Bevanger, K., eds. (Trondheim, Norway, NINA), 140 p; Alvaras, F., 2013. Wolves and wind power turbines in Portugal). S obzirom na navedeno ne može se isključiti mogućnost značajnog pojedinačnog te s obzirom na postojeću vjetroelektranu „Krš-Pađene“, kumulativnog negativnog utjecaja na ciljnu vrstu vuk.

Za sve navedene skupine i vrste potrebno je ocijeniti kumulativne utjecaje s drugim postojećim i planiranim (odobrenim) zahvatima, a osobito vjetroelektranama u okruženju (VE Krš-Pađene i VE Oton). Vjetroelektrane, osim što mogu kumulativno utjecati na povećanu smrtnost i gubitak staništa, predstavljaju i efekt barijere, što može dovesti do izmjene uobičajenih migracijskih ruta, što je u ovom slučaju osobito važno za migratorne populacije škanjca osaša, ciljnih vrsta šišmiša te vuka.

Slijedom iznijetog u provedenom postupku prethodne ocjene, ocijenjeno je da se ne može isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja planiranog zahvata na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže (pojedinačno i kumulativno), osobito gnijezdeću

populaciju surog orla i preletničku populaciju škanjca osaša ciljnih vrsta POP-a HR1000022 Velebit, ciljne vrste šišmiša POVS-ova HR2000918 Šire područje NP Krka i HR2000917 Krčić, kao i vuka, ciljne vrste POVS-a HR5000022 Park prirode Velebit. Stoga je riješeno kao u izreci te je za planirani zahvat obvezno provesti postupak Glavne ocjene.

U slučajevima kada ne postoje odgovarajući recentni terenski podaci, sukladno metodologiji i kriterijima prihvaćenim u zemljama EU prilikom izrade studije Glavne ocjene potrebno je napraviti terenska istraživanja populacija ciljnih vrsta područja ekološke mreže na lokaciji zahvata i šire, ovisno o tipu zahvata, koje potencijalno mogu biti utjecane zahvatom, što je ključno prilikom ocjene utjecaja, kao i za buduće praćenje stanja učinkovitosti mjera ublažavanja na populacije. Broj dana i razdoblje istraživanja potrebno je prilagoditi biologiji i ekologiji ciljne vrste, odnosno veličini i tipu zahvata i strukturi (zahtjevnosti) područja istraživanja.

Za izradu Glavne ocjene vezano uz ptice potrebno je provesti ciljana istraživanja koristeći metodu motrenja i brojanja s određenih pozicija (engl „vantage point watches“ – Scottish Natural Heritage 2005, 2009 ili „fixed point observations“ - Morission 1998 ili „watch count“ - Canadian Wildlife Service 2006) koje je potrebno primijeniti u slučajevima kad se pretpostavlja da se područje zahvata nalazi na selidbenom koridoru većeg broj ptica selica te u slučajevima kada na području zahvata ili u njegovoj blizini obitavaju osobito osjetljive vrste. Ova metoda omogućuje procjenu rizika stradanja ptica na lopaticama vjetroagregata. Ona uključuje praćenje ponašanja (uključujući visinu leta i tipove letnog ponašanja) te dužinu i učestalost zadržavanja ptica na lokaciji zahvata. Nakon dobivenih rezultata, rizik od kolizije je potrebno izračunati sukladno priručnicima i odgovarajućem matematičkom modelu (Scottish Natural Heritage). S obzirom na utvrđene znatne razlike u brojnosti preleta škanjca osaša, istraživanje za potrebe Glavne ocjene je potrebno obavljati učestalo tijekom perioda selidbe.

Istraživanja šišmiša trebaju biti provedena u skladu s uputama međunarodnih publikacija (Guidelines for consideration of bats in wind farm projects, Revision 2014, Publication Series No. 6.) Sporazuma o zaštiti europskih populacija šišmiša (UNEP/EUROBATS). Istraživanjima je potrebno procijeniti važnost lokacije kao staništa za lov vrsta koje imaju kolonije u špiljama koje se nalaze unutar navedenih područja ekološke mreže te osobito utvrditi značaj lokacije za migraciju ciljnih vrsta šišmiša.

Za sagledavanje utjecaja na velike zvijeri potrebno je koristiti Stručni priručnika za procjenu utjecaja zahvata na velike zvijeri pojedinačno te u sklopu planskih dokumenata, Verzija 1.0 – primjer vjetroelektrane (HAOP i Veterinarski fakultet, 2016), a koji daje stručni metodološki okvir ocjeni utjecaja vjetroelektrana na velike zvijeri.

Točka I. ovoga Rješenja u skladu je s odredbom članka 30. stavka 5. Zakona o zaštiti prirode, kojom je propisano da ako nadležno tijelo ne može isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja zahvata na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, donosi rješenje da je za zahvat obvezna provedba Glavne ocjene.

Točka II. ovoga Rješenja u skladu je s odredbom članka 44. stavka 3. Zakona o zaštiti prirode, kojom je propisano da se rješenje iz postupka prethodne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu objavljuje na internetskoj stranici Ministarstva.

Člankom 27. stavkom 2. Zakona o zaštiti prirode, propisano je da se za zahvate za koje je posebnim propisom kojim se uređuje zaštita okoliša određena obveza procjene utjecaja na okoliš, prethodna ocjena obavlja prije pokretanja postupka procjene utjecaja zahvata na okoliš.

Člankom 29. stavkom 1. podstavkom 1. Zakona o zaštiti prirode, propisano je da Ministarstvo provodi prethodnu ocjenu za zahvate za koje središnje tijelo državne uprave nadležno za zaštitu okoliša provodi postupak procjene utjecaja na okoliš prema posebnom propisu iz područja zaštite okoliša.

U skladu s odredbama članka 44. stavka 2. Zakona o zaštiti prirode ovo Rješenje dostavlja se inspekciji zaštite prirode.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo je rješenje izvršno u upravnom postupku te se protiv njega ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred upravnim sudom na području kojeg tužitelj ima prebivalište, odnosno sjedište. Upravni spor pokreće se tužbom koja se podnosi u roku od 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje nadležnom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

DOSTAVITI:

1. C.E.M.P., Trgovačka ulica 3, 10255 Donji Stupnik (*R s povratnicom*);
2. Državni inspektorat, Inspekcija zaštite prirode, Šubićeva 29, 10000 Zagreb (*elektorničkom poštom: pisarnica.dirh@dirh.hr*);
3. U spis predmeta, ovdje.